

Social utblick

Birger Stark

Vi och världen

Samhällsutvecklingen är likartad över stora delar av den industrialiserade världen. Tillverkningsindustrin mekaniseras, rationaliseras, stora enheter växer, arbetskraften flyttar till tätorter, boendet förändras, kultur- och umgängesmönster människor emellan förändras. I denna förändringens värld diskuterar vi gärna och nästan alltid våra egna hemmafrågor. "I Sverige växer bara svenska krusbär". Ibland kunde det vara av värde att från vår utgångspunkt se på den sociala utvecklingen i andra länder, se på lösningar av vad som beskrivs som problem etc. Tvånget i socialvården har lösts på andra sätt i andra länder än här, missbrukarnas behandling kan se helt annorlunda ut i andra länder, synen på äldreården och samhällets ansvar i förhållande till familjens och släktens kan vara annorlunda etc. Nog kunde det ibland vara både nyttigt och intressant att spegla våra egna erfarenheter, svårigheter, mot erfarenheter och beskrivningar från andra länder.

Under arbete några månader med social planering i Libyen har jag fått tillfälle att se hur likartade problem som våra löses på ett helt annat sätt än hos oss. En kort bakgrund. Libyen är ett ytmässigt stort land med en folkmängd på ca 2,7 milj. Man har en snabb folkökning och räknar med att år 2000 vara 6,6 milj. Den ekonomiska utvecklingen är snabb. Från att för 15 år sedan ha varit det fattigaste landet i Afrika är det nu det, efter Syd-Afrika, rikaste landet. Bakgrunden till detta är upptäckten av olja i slutet av 1950-talet. Exporten av olja är den bas för ekonomisk utveckling som landet nu har. Inflyttningstakten till städer från byar och oaser ute i ökenlandet är snabb. På 10 år skedde en urbanisering av en omfattning som det i samband med industrialisering i vårt land tog 50–60 år att "drabbas av". Huvuddelen av de vuxna är analfabeter. Sedan början av 1970-talet har alla 6-åringar fått obligato-

risk grundutbildning i "primary schools" med 6-årig skolgång. Det leder till att i nuvarande föräldrageneration är föräldrarna analfabeter medan barn blir läs- skriv- och räknekunniga! Kunskapsklyftorna mellan generationerna blir stora. I bakgrunden till dessa snabba förändringar finns en fast bindning till religionen, muslimsk tradition och tro, som präglar värderingar, umgänget mellan människor och med krav på att samhällets förändring skall underordnas en "islamic legislation".

I ett samhälle med denna bakgrund och politiska ambitioner har jag mött lite av problem kring bl a barnavård och barnomsorg. Det är en stor och viktig fråga i ett land där det inte är ovanligt med 10–15 barn i varje familj.

I landet Libyen är det många skäl som talar för att man vill satsa på barnen och goda villkor för dessa. Bland områden som där träder i förgrunden är "kindergartens" och daghem. I en planerad snabb utbyggnad på dessa områden möter man liknande problem som i vår utbyggnad av förskolorna. Men de möter problemen på ett annat sätt och tvingas till lösningar som är annorlunda än våra. Vi förknippar gärna kvalitet i våra förskolor till personaltäthet och lokalernas utformning. I ett utvecklingsland kan man möta barngrupper på 25–35 barn med en vuxen, i lokaler som är trånga, dåligt utrustade, försedda med material som är slitna och vilka det bör vara omöjligt att kalla pedagogiska! Men i verksamheten i sådana stora grupper, i materiellt sett usel miljö möter man ändå en inre kvalitet i arbetet som man ibland har svårt tro finns hos oss. Personals engagemang är fantastisk, den bärs av glädjen över att få jobba i ett samhälle som nationellt är i snabb utveckling, den känner sitt bidrag i en social revolution som håller på att helt omdana människans villkor. Barn som kommer från hem där föräldrarna är analfabeter får börja lära sig skriva, räkna och läsa i daghemmet, lekskolan vid 3 års ålder. Då de redovisar sin kunskap vid besök känns det som att möta upptäcktsresanden i ett främmande land som har gjort upptäckter som helt fascinerar dem. När man sedan kan se dessa barn stå på gator och torg och för föräldrar förklara, uttyda vad som står på väggaffischer förstår man den upptäckandets glädje som kunskap ger! Den värme, generosi-

tet och spontanitet man möter vid besök i dessa lekskolor ger en upplevelse av hög kvalitet i omsorgen. Man behöver ej förstå språket för att göra dessa värderingar. Frågor man då ställer sig blir lite naiva ur vårt eget ankdammsperspektiv. Är det säkert att vi får en bättre kvalitet i vår barnomsorg om vi får 1/2 förskollärare per avdelning? Eller går det lika bra med 3/4 barnsköterska? Eller måste vi verkligen reducera antalet barn i barngrupper med 1, 2 eller 3 stycken? Och är det säkert att 9,3 m² per barn är vad som behövs i förskolan för att den goda

verksamheten skall kunna bedrivas?

Nej, det blir andra frågor som infinner sig då man möter en verklighet helt olik den vi är van vid. Det är vilka faktorer det är som skapar motivation och arbetsglädje? Vad är viktigt för barnen att möta i förskolan?

Kan det vara så att vi har en del att lära från andra länder, med andra villkor, om hur de fyller barns behov av kunskap, social känsla och ansvar? När jag har mött en sådan verklighet i ett utvecklingsland tror jag att vi har rätt mycket att lära!!

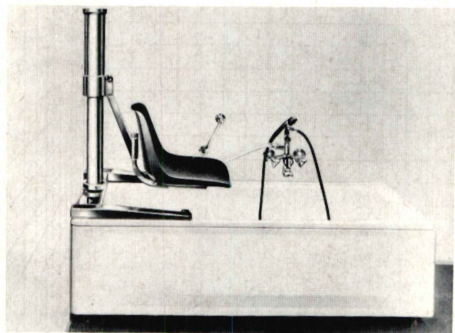
clos o mat WC-STOL FÖR HANDIKAPPADE

clos o mat är WC och bidé i ett och ersätter den manuella papperstorkningen med helautomatisk renduschning med varmvatten och torkning med varmluft.

Rörelsehindrade får med clos o mat möjlighet att sköta sin intima hygien utan hjälp.

- helt bidragsberättigad genom bostadsanpassningsbidrag
- lindrar och förhindrar analbesvär orsakade av otillräcklig hygien
- rekommenderas av läkare
- över 20.000 clos o mat redan i bruk

2 pålitliga hjälpredor

THUNE BADLYFT FÖR HEMMABRUK

- enkel att montera
- kräver minimal plats
- passar standardbadkar
- vattenhydraulisk
- helt bidragsberättigad

Vi hjälper Er med bidragsansökan

Sänd mig utförlig broschyr om clos o mat och badlyft för hemmabruk

Namn

Adress

Postadress tel.

BUSCK & Co. AB

Box 14011, 400 20 Göteborg, 031-87 09 00